

L208

R O M Â N I A

Administrația
Prezidențială

Cancelaria
Ordinelor

1

03.01.2024

Telefon: 021.319.31.82
Fax: 021.411.18.78

E-mail: cancelariaordinelor@presidency.ro
Web: www.presidency.ro

Nr. CA/1404/29.12.2023
Nesecret

Biroul permanent al Senatului

208 / 3.1.2024

Către:

SENATUL ROMÂNIEI
Domnului președinte NICOLAE-IONEL CIUCĂ

Stimate domnule președinte,

Avem onoarea de a vă trimite, alăturat, în copie, *Cererea de Reexaminare* formulată de domnul **Klaus-Werner Iohannis**, Președintele României, asupra *Legii privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ*.

Totodată, vă aducem la cunoștință că originalul *Cererii de Reexaminare* a fost transmis domnului **Alfred-Robert Simonis**, președintele Camerei Deputaților.

Cu deosebită stimă și considerație,

Consilier de stat,

Gheorghe ANGELESCU

R O M Â N I A

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

București, 2023

Domnului Alfred - Robert SIMONIS
Președintele Camerei Deputaților

În temeiul articolului 77 alineatul (2) din Constituția României, republicată,
formulez următoarea

CERERE DE REEXAMINARE

asupra

**Legii privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru
înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ**

La data de 13 noiembrie 2023, Parlamentul a transmis Președintelui României, în vederea promulgării, Legea privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ (PL-x nr. 36/2023).

Legea are ca obiect de reglementare: stabilirea duratei mandatelor președintelui Consiliului Legislativ și președinților de secție, mandatele aflate în curs urmând să înceteze la 5 ani de la intrarea în vigoare a legii; introducerea unor dispoziții referitoare la dezvoltarea carierei personalului de altă specialitate decât cea juridică; modificarea unor proceduri și atribuții ale Consiliului Legislativ; restructurarea departamentelor din cadrul Consiliului Legislativ, precum și armonizarea unor norme juridice cu legislația cadru aplicabilă.

Față de conținutul normativ al legii transmise la promulgare considerăm că se impune reexaminarea, de către Parlament, a Legii privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ, pentru motivele prezentate în cele ce urmează.

1. Prin art. I pct. 1 din legea supusă reexaminării, art. 2 alin. (1) literele e), i) și j) se abrogă. Potrivit art. 2 lit. e) din Legea nr. 73/1993, printre atribuțiile Consiliului Legislativ se numără cea de a examina *„conformitatea legislației cu prevederile și principiile Constituției și sesizează birourile permanente ale Camerelor Parlamentului și, după caz, Guvernul asupra cazurilor de neconstituționalitate constatate; prezintă, în cel mult 12 luni de la înființare, propuneri pentru punerea de acord a legislației anterioare Constituției cu prevederile și principiile acesteia”*.

Atribuția prevăzută de art. 2 alin. (1) lit. e) teza a II – a se referea la o normă tranzitorie, stabilind în sarcina Consiliului Legislativ obligația de a prezenta în cel mult 12 luni de la înființare propuneri pentru punerea de acord a legislației anterioare Constituției cu prevederile acesteia.

Data fiind această modificare, considerăm că este necesar ca, în cadrul atribuției de avizare a proiectelor de acte normative, prevăzute la art.2 alin.(1) lit. a) din Legea nr.73/1993, să fie prevăzută în mod expres posibilitatea Consiliului Legislativ de a face mențiuni cu privire la eventuala neconstituționalitate a unor dispoziții conținute de acestea.

2. Art. I pct. 2 din legea supusă reexaminării modifică art. 8 alin. (3) și (4) din Legea nr. 73/1993, eliminând condiția ca regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ să fie aprobat în ședința comună a birourilor permanente ale celor două Camere ale Parlamentului, cu avizul comisiilor juridice reunite.

Dat fiind rolul constituțional al Consiliului Legislativ de organ consultativ de specialitate al Parlamentului, care avizează proiectele de acte normative în vederea sistematizării, unificării și coordonării întregii legislații, apreciem că se impune menținerea acestei condiții, ca o garanție a relației funcționale dintre Parlamentul României și această autoritate constituțională.

Mai mult, date fiind dispozițiile art. 79 alin. (2) din Constituție potrivit căroră *„Înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ se stabilesc prin lege organică”*, stabilirea prin lege a structurii sale organizatorice ar fi de natură să garanteze stabilitatea personalului Consiliului Legislativ, să asigure buna funcționare a acestei autorități constituționale și să elimine arbitrariul precum și orice posibile interferențe în activitatea derulată de Consiliul Legislativ, una esențială pentru întreg procesul de legiferare.

3. Potrivit art. I pct. 6 din legea supusă reexaminării, se modifică art. 13 alin. (1) din Legea nr. 73/1993, potrivit căruia: *„Propunerile legislative făcute de deputați sau de senatori se înaintează Consiliului Legislativ, spre avizare, de către secretarul general al Camerei în care au fost depuse, în termen de 15 zile lucrătoare, iar proiectele de lege inițiate de Guvern sau proiectele de ordonanțe ori de hotărâri cu caracter normativ ale Guvernului, de secretarul general al acestuia”*.

Potrivit art. 10 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă, ce subliniază importanța avizului Consiliului Legislativ în procedura de legiferare: *„(1) Avizul Consiliului Legislativ se formulează și se transmite în scris. El poate fi: favorabil, favorabil cu obiecții sau propuneri ori negativ. (2) Avizele favorabile care cuprind obiecții sau propuneri, precum și cele negative se motivează și pot fi însoțite de documentele sau de informațiile pe care se sprijină. (3) Avizul Consiliului Legislativ este un aviz de specialitate și are caracter consultativ. (4) Observațiile și propunerile Consiliului Legislativ privind respectarea normelor de tehnică legislativă vor fi avute în vedere la definitivarea proiectului de act normativ. Neacceptarea acestora trebuie motivată în cuprinsul actului de prezentare a proiectului sau într-o notă însoțitoare”*. Menționarea în mod expres a momentului de la care curge termenul de 15 zile stabilit pentru transmiterea propunerii legislative spre avizare de către secretarul general al Camerei și anume, de la momentul înregistrării depunerii propunerii legislative ar asigura un plus de claritate a legii.

4. Potrivit art. I pct. 11 din legea supusă reexaminării, după art. 18 din Legea nr. 73/1993, se introduc patru noi articole art. 18¹ -18⁴, iar potrivit art. 18³ alin. (4) se prevede că: *„Pentru funcțiile de șef serviciu, șef birou și consilier este necesară o vechime de cel puțin 5 ani în specialitatea funcției. (...)”*.

Pentru asigurarea securității raporturilor juridice, apreciem necesară introducerea unor norme tranzitorii care să clarifice aplicarea noii condiții legale în cazul personalului existent al Consiliului Legislativ (Decizia CCR nr. 725/2023, par. 70).

Distinct de acest aspect, din intervențiile aduse la art. I pct. 5 cu referire la art. 11 din Legea nr. 73/1993, pct. 10 cu referire la art. 18, pct. 12 cu referire la art. 19 și pct. 13 cu referire la art. 20 din Legea nr. 73/1993 reiese faptul că intenția legiuitorului a fost cea a eliminării funcției de consilier din categoria funcțiilor specifice Consiliului Legislativ. Cu toate acestea, potrivit art. I pct. 11 din legea supusă reexaminării cu referire la art. 18³ alin. (4) nou introdus: „(4) Pentru funcțiile de șef serviciu, șef birou și consilier este necesară o vechime de cel puțin 5 ani în specialitatea funcției. Pentru funcția de expert este necesară o vechime de cel puțin 3 ani în specialitatea funcției, iar pentru funcția de consultant nu este necesară vechime în specialitate”.

Enumerarea funcției de consilier în cuprinsul normei amintite nu este corelată cu intervențiile anterior menționate. O astfel de necorelare determină o lipsă de previzibilitate și claritate a legii și contravine standardelor art. 1 alin. (5) din Constituție, în dimensiunea sa referitoare la calitatea legii, așa cum acestea au fost dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale. Pentru delimitarea în mod clar a categoriilor de personal este necesar să se reanalizeze dispozițiile art. 18³ alin. (4), unde funcția de consilier este enumerată alături de funcția de șef birou în privința condițiilor de vechime.

5. Potrivit art. III din legea supusă reexaminării, „Mandatele președintelui Consiliului Legislativ și președinților de secție aflate în curs încetează la 5 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi și pot fi reînnoite o singură dată”. Prin art. I pct. 3 și 4 din legea trimisă la promulgare s-a stabilit durata mandatelor pentru președintele Consiliului Legislativ și pentru președinții de secții, la o perioadă de 5 ani. Totodată, prin completările aduse art. 9 din Legea nr. 73/1993 s-a stabilit că mandatele pot fi reînnoite o singură dată.

Or, în condițiile în care legea supusă reexaminării stabilește în mod clar durata mandatului și posibilitatea reînnoirii acestora o singură dată, art. III din lege vine în contradicție cu noul mecanism introdus, echivalând, din punct de vedere al duratei mandatelor, cu o resetare a duratei acestora la momentul intrării în vigoare a legii, direct în temeiul legii.

În jurisprudența Curții Constituționale s-a reținut, cu titlu general, că „regimul juridic al mandatelor în sistemul autorităților publice este unul eminamente de drept public și implică ideea de înzestrare cu atribute de putere publică pe care detentorul acesteia le exercită. În privința mandatelor autorităților publice reprezentative, Curtea observă că acestea sunt reglementate printr-o normă de nivel constituțional (Parlament, Președintele României). În schimb, în privința autorităților publice numite, mandatul poate fi reglementat atât prin norme constituționale (spre exemplu, Guvern, Consiliul Superior al Magistraturii, Curtea de Conturi, Curtea Constituțională), cât și prin norme infraconstituționale (Consiliul Economic și Social, Consiliul Legislativ, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Consiliul Concurenței etc.). Atunci când reglementarea mandatului se realizează prin norme infraconstituționale, marja legiuitorului în privința dimensionării, configurării și structurii acestuia este mai mare, fără a fi însă arbitrară.” (Decizia nr. 842/2021).

Deși are libertatea de configurare a unor mandate legale, autoritatea legiuitoare nu poate acționa în mod arbitrar, contrar principiilor statului de drept. Astfel, atunci când prin soluțiile legislative adoptate s-a permis exercitarea *ope legis* a funcției de către persoana care deținea funcția la acel moment, iar nu printr-un act de numire, de punere în executare a legii, Curtea Constituțională a reținut că „soluția legislativă prin care se creează premisele exercitării unor competențe prin continuarea exercitării atribuțiilor aferente unui mandat de membru al Plenului Consiliului Concurenței, dincolo de durata noțiunii de mandat, respectiv în urma expirării mandatului fiecărui membru al Plenului Consiliului Concurenței, astfel cum acesta este circumscris potrivit calculului termenelor în dreptul public, și de situațiile inerente aferente succesiunii de mandate ca urmare a unor chestiuni tehnice, legate, spre exemplu, de data depunerii jurământului, care trebuie realizată cu celeritate prin diligența autorităților implicate în procedura de numire, astfel încât la data fixă stabilită prin actul de investire să fie efectuată numirea pentru noile mandate, nu corespunde cerințelor respectării statului de drept.”

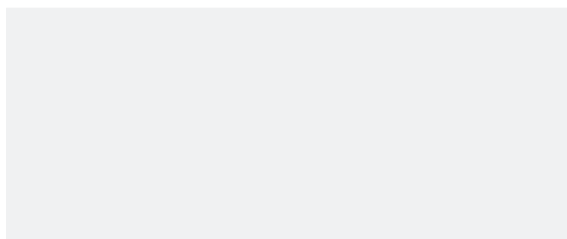
În condițiile în care, potrivit legislației în vigoare, nu există o durată prevăzută a mandatelor președintelui Consiliului Legislativ și președinților de secții, dispozițiile art. III echivalează, în fapt, din punct de vedere juridic, cu noi numiri în aceste funcții. În jurisprudența sa, instanța constituțională a analizat compatibilitatea cu Constituția a unor dispoziții de lege care modifică regimul

juridic al unor mandate - cu privire la autoritatea care are atribuția de numire, la condițiile de numire, la durată sau la cazuri de încetare - din cadrul instituțiilor statului, situație în care, pentru soluția pronunțată, a fost relevantă și determinantă consacrarea constituțională a instituțiilor respective.

În cazul Consiliului Legislativ, legiuitorul constituant nu a prevăzut o durată a mandatelor conducerii acestei autorități constituționale, iar potrivit jurisprudenței Curții, referindu-se la mandatele legale, „*nicio dispoziție constituțională nu împiedică legiuitorul să supprime durata unui mandat care nu este de rang constituțional*” (Decizia nr. 175/2014, Decizia nr. 97/2015). În mod similar, prin Decizia nr. 641/2020, par. 72, Curtea Constituțională a constatat că „*nicio dispoziție constituțională nu împiedică legiuitorul să modifice durata unui mandat care nu este de rang constituțional, cum este în cazul de față cel al membrului Consiliului Concurenței, mandatul acestuia fiind unul de rang legal*”, considerentul fiind ulterior dezvoltat în sensul că Legea Fundamentală „*nu stabilește nici numărul membrilor Consiliului Concurenței și nici durata mandatului acestora și lasă legiuitorului posibilitatea să reglementeze în acest domeniu*”. (Decizia nr. 908/2020, par. 93). Mai mult, din perspectiva incidenței principiului neretroactivității în privința mandatelor legale, Curtea a statuat că legiuitorul este liber să redimensioneze, printr-o lege nouă, durata mandatelor funcțiilor de conducere în alt fel decât legea în vigoare, dar numai pentru viitor, nu și pentru mandatele în curs, altfel ar însemna să nesocotească regula neretroactivității legii, care este normă de nivel constituțional, prevăzută în art. 15 alin. (2) din Legea fundamentală. (Decizia nr. 375/2005). Or, în situația dată, considerăm că limitările trasate în jurisprudența Curții Constituționale în materia mandatelor legale nu sunt aplicabile, tocmai dată fiind situația atipică a Consiliului Legislativ, pentru care nu a fost încă instituită o durată legală a mandatului conducerii acestei autorități constituționale.

Având în vedere aceste considerente, reanalizarea soluției legislative prevăzute de art. III care echivalează, din punct de vedere juridic, cu noi numiri *ope legis* ale conducerii Consiliului Legislativ, se impune cu atât mai mult cu cât norma s-a regăsit în forma inițiatorului, care a fost respinsă de Camera Deputaților în cursul procedurii parlamentare, cu motivarea că nu a întrunit numărul de voturi necesar adoptării unei legi organice.

Față de argumentele expuse mai sus și având în vedere competența legislativă exclusivă a Parlamentului, vă solicităm reexaminarea Legii privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ.

~~PREȘEDINTELE RĂMÂNIEI~~
~~KLAUS-WERNER IOHANNIS~~